

Aktuálne otázky ekonomiky a politiky LH SR 2013

Národné lesnícke centrum vo Zvolene v nadväznosti na aktuálnu situáciu a ekonomické problémy lesného hospodárstva a lesníctva Slovenskej republiky usporiadalo 10. decembra 2013 pod záštitou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Slovenskej lesníckej spoločnosti odborný seminár pod názvom „Aktuálne otázky ekonomiky a politiky lesného hospodárstva SR 2013“. Toto stretnutie sa uskutočnilo na pôde Národného lesníckeho centra s podporou APVV. Cieľom seminára bolo prerokovať v kruhoch širokej lesníckej verejnosti aktuálnu situáciu a ekonomické problémy lesného hospodárstva a lesníctva SR. Osobitná pozornosť sa venovala problematike riešenej v rámci APVV projektu VYNALES, zameraného na neštátny sektor, majiteľov lesa a ich združenia. Seminár otvoril riaditeľ Národného lesníckeho centra - Lesníckeho výskumného ústavu Dr. Ing. Tomáš Bucha, diskusiu viedla a usmerňovala Ing. Zuzana Sarvašová, PhD.

V úvodnej časti odzneli referáty na nasledovné témy:

Prvý úvodný referát generálneho riaditeľa Národného lesníckeho centra Ing. Martina Moravčíka, CSc. a Ing. Milana Oravca, CSc. s názvom *Návrh akčného plánu Národného programu využitia potenciálu dreva Slovenskej republiky* sa zaoberal obsahom a štruktúrou národného programu využitia potenciálu dreva SR (NPVPD SR). V rámci akčného plánu NPVPD SR sa rozpracovali jeho ciele (v celkovom počte 5) prostredníctvom konkrétnych opatrení. Prijalo sa rozhodnutie, že pri vypracovaní akčného plánu sa navrhnu opatrenia nevyhnutné na splnenie vytýčených cieľov, bez ohľadu na to, či v období jeho realizácie budú k dispozícii potrebné finančné a ľudské zdroje. Pri vypracovaní akčného plánu sa vykonala podrobná rozbor problematiky v oblastiach stanovených cieľov NPVPD SR. Identifikovali sa existujúce obmedzenia, prekážky, silné a slabé stránky a naformulovali sa stratégie a podrobné opatrenia na realizáciu navrhovaných cieľov a opatrení. Zhodnotili a navrhli sa finančné nástroje na realizáciu navrhnutých opatrení, ako aj časové rámce, harmonogram a zodpovednosť za ich realizáciu.

V poradí druhý vystúpil so svojim príspevkom pod názvom *Ekonomické výsledky lesného hospodárstva SR* pán námestník generálneho riaditeľa Národného lesníckeho centra Ing. Miroslav Kovalčík, PhD. Prezentácia bola rozdelená na tri časti. Prvá časť sa zaoberala celkovými tržbami a výnosmi, kde konštatuje, že oproti minulému roku poklesli o 10 %. V druhej časti sa zaoberal nákladmi lesného hospodárstva. A na záver porovnal ekonomické ukazovatele roka 2012 s predchádzajúcim obdobím.

V treťom príspevku s názvom *Polovnícko-lesnícky klaster: nástroj podpory cezhraničnej spolupráce* Ing. Michal Vančo v krátkosti prezentoval program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2007–2013, ktorého cieľom je zvýšiť ekonomickú konkurencieschopnosť Novohradskej a Peštianskej župy a zároveň Nitrianskeho a Banskobystrického kraja. Cieľom projektu je posilnenie ich hospodárskej spolupráce a zachovanie prírodných hodnôt prostredníctvom podpory trvalo udržateľného rozvoja v oblasti poľovníctva, lesníctva, výroby a využívania biomasy

a poskytovania lesoturistiky. Pre pojem klaster uviedol niekoľko vysvetlení, jedným z nich je napríklad to, ktoré hovorí o tom, že klaster je dobrovoľná partnerská sieť bez právnej subjektivity.

Bližšie informácie o klastri možno nájsť na stránke http://www.nlcsk.sk/nlc_sk/ustavy/ulpav/projekty/medzinarodne/mp/klaster.aspx.

Ing. Jozef Tutka, CSc. v príspevku *Predpokladané a skutočné dopady krízy v LH SR* porovnal scenáre krátkodobej prognózy vývoja výrobné-ekonomických ukazovateľov lesníctva z roku 2009 so skutočným vývojom. Z navrhnutých scenárov vývoja v období krízy sa najviac priblížil skutočnosti optimistický scenár, čo bolo príjemným prekvapením. Vypovedá to o dobrej ekonomickej stabilite a pružnosti riadenia v krízovej situácii odvetvia. Návrhy riešení sa posúdili iba veľmi rámcovo, vzhľadom na krátkosť ich odozvy. Celkové zhodnotenie bude až po doznení všetkých príznakov krízy.

V druhej časti seminára sme sa venovali nasledovným témam:

Ako prvý odznel príspevok JUDr. Mgr. Zuzany Dobšinskej, Ing. Zuzany Sarvašovej, PhD., doc. Ing. Viery Petrášovej, CSc. a Ing. Ludmily Marušákovovej, PhD. s názvom *Postoje laickej verejnosti k obhospodarovaniu lesov na Slovensku*. Autorky konštatujú, že lesníctvo patrí medzi odvetvia, ktoré svojimi činnosťami prispievajú k zveľaďovaniu krajiny a ponúkajú spoločnosti viaceré verejnoprospešné úžitky. Vnímanie lesníctva ako odvetvia, resp. činností subjektov obhospodarujúcich lesy laickou verejnosťou sú nejednoznačné. Lesnícky barometer ktorý bude slúžiť ako nástroj na pravidelné zisťovanie verejnej mienky týkajúcej sa postojov verejnosti k lesom, lesníctvu a celému spektru lesníckych inštitúcií je výstupom projektu implementovaného na Technickej univerzite vo Zvolene. V prezentácii boli vyhodnotené len otázky týkajúce sa obhospodarovania lesov štátnymi a neštátnymi subjektmi. Výsledky ukazujú, že verejnosť si myslí, že súkromní majitelia lesov a ich združenia obhospodarujú lesné pozemky lepšie ako štátne organizácie a mestské lesy.

S ďalším príspevkom pod názvom *Trvalo udržateľné hospodárenie v regiónoch projektu VYNALES* vystúpil Ing. Matej Schwarz. V príspevku uviedol, že základnou strategickou líniou lesníctva v celosvetovom meradle je trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch. Slovenská republika hodnotí stav a vývoj svojich lesov na základe zdokonalených tzv. paneurópskych kritérií a ukazovateľov, ktoré vychádzajú z ministerských konferencií o ochrane lesov v Európe. Každé kritérium sa definuje pomocou kvantitatívnych a kvalitatívnych indikátorov, ktoré ho konkretizujú a slúžia ako meradlo na hodnotenie pokroku pri dosahovaní stanovených cieľov. Dôležitejšia je tendencia vývoja jednotlivých ukazovateľov, než ich aktuálny stav. Preto možno prínos hodnotenia stavu a vývoja trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch pomocou spomínaných ukazovateľov očakávať až po určitom čase. Cieľom projektu bolo vyhodnotiť stav lesa v regiónoch záujmových združení participujúcich na projekte VYNALES (Ban-

ská Bystrica, Gemer, Liptov-Tatry, Šariš, Trenčín, Žilina) podľa kritérií a ukazovateľov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov SR.

Ing. Zuzana Sarvašová, PhD. a Mgr. Matúš Kajba v príspevku Predbežné výsledky z dotazníka projektu VYNALES o súkromných majiteľoch lesa uviedli čiastkové výsledky dotazníkového prieskumu o majiteľoch lesa a ich združeniach vo vybraných regiónoch Slovenska (Banská Bystrica, Gemer, Liptov – Tatry, Šariš, Trenčín, Žilina). Technicky bol prieskum založený na softvérovom riešení Adobe Formscentral, čo umožňuje automatizované spracovanie jednotlivých otázok. Praktické skúsenosti dokázali slabé počítačové zručnosti respondentov a pomerne nízku návratnosť (23%). Čiastkové výsledky naznačujú typ majiteľa lesa na Slovensku a jeho správanie. Potvrdila sa skutočnosť, že najväčší podiel členov združení tvoria muži, dôchodcovia a lesný majetok má priniesť najmä ekonomický efekt. Vo vzťahu k združeniam a ich práci výsledky naznačujú spokojnosť členov s ich prácou. Postoje k väčšej inštitucionalizácii súkromných vlastníkov lesov sú nejednotné.

Mgr. Zuzana Hricová vystúpila s prezentáciou SWOT analýza Združení vlastníkov neštátnych lesov na Slovensku. Zamerala sa na charakteristiky záujmových združení vlastníkov lesa a ich politický potenciál z pohľadu expertov a funkcionárov. Zmyslom danej SWOT analýzy je poskytnúť záujmovým združeniam možnosti využívania silných stránok a odporúčania pre ich ďalšie fungovanie v politickom procese a účasti na jeho rozhodovaní. Na druhej strane má slúžiť na maximálne využitie príležitostí, ktoré ponúka vonkajšie prostredie a zaistiť, aby vonkajšie hrozby mali čo najmenší negatívny vplyv na realizáciu nimi určených cieľov.

Pán doc. Dr. Ing. Šálka so svojím príspevkom pod názvom Medzinárodné aktivity výskumu o majiteľoch lesa charakterizuje prebiehajúci projekt COST FACESMAP: Zmeny vo vlastníctve lesov v Európe: Význam pre obhospodarovanie a politiku, ktorého hlavnou témou je meniace sa vlastníctvo

lesov v Európe. Ďalším projektom je COST ORCHESTRA: Zosúladovanie prístupov pre analýzu politík súvisiacich s lesníctvom, ktorého cieľom je vytvoriť medzinárodnú sieť pre multidisciplinárnu spoluprácu medzi sociológmi, politológmi, ekonómami v interakcii s rôznymi aktérmi politík súvisiacich s lesníctvom. Špeciálne by mala byť sieť zameraná na európske procesy v kontexte Europe 2020 a politiku rozvoja vidieka s cieľom podporiť koherentnosť cieľov verejnej politiky a účinnosť opatrení verejných politík súvisiacich s lesníctvom. V poradí tretím predstaveným projektom je 7RP INTEGRAL: Na budúcnosť orientovaný integrovaný manažment európskej lesnej krajiny, ktorý má za cieľ zlepšiť existujúce prístupy vo verejných politikách a technikách manažmentu súvisiacich s lesníctvom na úrovni využívania integrovaného využívania krajiny. Taktiež má za cieľ hľadať rovnováhu v dopyte po rôznych statkoch a službách poskytovaných lesmi. Posledným charakterizovaným projektom, ktorý sa týka horskej krajiny a ekosystémových služieb je 7RP ARANGE: Sofistikované multifunkčné obhospodarovanie európskych horských lesov, ktorého cieľom je zhodnotenie režimov obhospodarovania horských lesov v Európe a návrh nových alternatív s cieľom zabezpečiť celé portfólio ekosystémových služieb.

Všetky príspevky zo seminára budú k dispozícii účastníkom seminára na webovej stránke www.ipoles.sk.

Podakovanie

Táto správa vznikla aj vďaka finančnej podpore z Agentúry na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-0057-11.

Miroslava Budincová, Miroslav Kovalčík
Národné lesnícke centrum - Lesnícky výskumný ústav Zvolen,
T. G. Masaryka 2175/22, SK – 960 92 Zvolen, Slovenská
republika, e-mail: mirka162@azet.sk, kovalcik@nlcsk.org